

WIADOMOŚCI 'SIS' 1 LISTOPADA 1989

1 listopada to tradycyjnie obchodzone w Polsce Święto Zmarłych. Na cmentarzach polskich pamiętano nie tylko o swoich najbliższych, lecz także o tych, którym nasza pamięć się należy. Miejsca spoczynku uczestników walk narodowo-wyzwoleńczych, ofiar stalinizmu, jak i ostatniego dramatycznego okresu stanu wojennego pokryły kwiaty i płonące znicze, cały dzień pełnili przy nich uroczystą wartę harcerze. Na wielu cmentarzach czczono symboliczne groby Polaków pomordowanych w czasie Drugiej Wojny Światowej na Wschodzie. W tym roku po raz pierwszy od 40 lat 'oficjalnie' oddano im hołd. Także pierwszy raz po czterdziestu latach położono kwiaty na niedawno odkrytych grobach zamordowanych przez Urząd Bezpieczeństwa w latach 1945-1956.

W Warszawie trzy dni trwały uroczystości poprzedzające symboliczny pogrzeb ofiar stalinizmu, które potajemnie chowano na służewskim cmentarzu koło kościoła św. Katarzyny. 'Nie ma w nas zarzewia zemsty, natomiast nic nas nie zwalnia z obowiązku dociekania całej prawdy - powiedział 28 października Prymas Polski Józef Glemp podczas symbolicznego pogrzebu. W uroczystościach zorganizowanych przez Społeczno-Kościelny Komitet Upamiętnienia Ofiar Terroru Władzy z lat 1945-56 uczestniczyły m.in. rodziny pomordowanych i byli więźniowie.

Taki służewskiej parafii nie są jedynym warszawskim cmentarzyskiem kryjącym prochy więźniów okresu 'utrwalania władzy ludowej' w Polsce. Autorzy przygotowywanej do druku książki o cmentarzu Bródnowskim w Warszawie - Tadeusz Kostewicz i Tadeusz Maczubski ustalili obecność podobnych mogił także na tym cmentarzu warszawskim na Bródnie. Są to zarówno groby zbiorowe, jak i kilkadziesiąt mniejszych, gdzie chowano po kilka osób. Ofiary przywożono najprawdopodobniej z Pragi i Mokotowa.

We Wrocławiu odbyły się uroczystości ku czci pomordowanych i potajemnie pochowanych na cmentarzu osobowidzkim. W kwaterze 31 A i 120, gdzie znajdują się ciała ofiar terroru stalinowskiego, KPN zawiesiła tablicę pamiątkową, nazywając to miejsce 'wrocławskim Katyniem'.

Z okazji Święta Zmarłych 29 października z Warszawy wyruszył specjalny pociąg do Katynia. Inicjatorem wyjazdu było Stowarzyszenie 'Rodzina Katyńska' a organizatorem Rada Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa. 30 października w Lasku Katyńskim została odprawiona polowa msza koncelebrowana przez ks. prof. Michała Czajkowskiego. Kazanie wygłosił proboszcz parafii św. Krzyża z Warszawy, ks. Józef Jachimczak. Po mszy pielgrzymi wzięli udział w apelu poległych.

27 października Departament Konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych poinformował, że w dniach 30.10 - 2.11 Polacy mogą się udać na groby rodzin do ZSRR po przedstawieniu zaświadczeń narodowych organizacji Czerwonego Krzyża, stwierdzających pochowanie osoby i posiadanie grobu. Po tym komunikacie do PCK zgłosiło się wielu chętnych po wymagane zaświadczenia. Niestety okazało się, że procedura potwierdzenia zgonu i pochówku w ZSRR trwa około 2 lat.

O ofiarach stalinizmu pamiętano nie tylko w Polsce. 29.10. w Mińsku dla uczczenia tradycyjnych "Dziadów" z cmentarza wschodniego śladami miejsc stalinowskich kaźni wyruszyła procesja żałobna

zwołana przez Białoruski Front Ludowy, oraz miejscowe kościoły - unicki, prawosławny i luterański. Liczbę uczestników niezależni działacze szacują na 30-50 tysięcy. W Kuropatach, na obrzeżu Mińska, gdzie spoczywa około półtora miliona ofiar poświęcono krzyż pokutny i odprawiono modły w trzech porządkach. Po złożeniu wieńców procesja z zapalonymi świecami skierowała się na cmentarz kalwaryjski i dolgobrodzki.

WARSZAWA. 31.10. rozpoczęła się pikietą młodzieży szkolnej Trójmiasta o nazwie 'Twe tva' i ruchu 'WiP' przeciwko budowie elektrowni w Żarnowcu. 6 osób zamierza pikietować nieprzerwanie od wtorku do soboty Pałac Rady Ministrów. W środę do pikiety dołączyły 3 osoby z Międzyzmiastówki Anarchistycznej.